

31992L0058

26.8.1992

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 245/23

DYREKTYWA RADY 92/58/EWG**z dnia 24 czerwca 1992 r.****w sprawie minimalnych wymagań dotyczących znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia w miejscu pracy
(dziewiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)**

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 118a,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾ przedstawiony po zasięgnięciu opinii Komitetu Doradczego ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy,we współpracy z Parlamentem Europejskim ⁽²⁾,uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

artykuł 118a Traktatu stanowi, że Rada przyjmuje w drodze dyrektyw minimalne wymagania, mające na celu poprawę, szczególnie środowiska pracy, w celu zapewnienia wyższego poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników;

na mocy tego artykułu, dyrektywy takie muszą unikać narzucania ograniczeń administracyjnych, finansowych i prawnych, które mogłyby powstrzymać powstawanie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw;

komunikat Komisji dotyczący jej programu w zakresie bezpieczeństwa, higieny i ochrony zdrowia w miejscu pracy ⁽⁴⁾ przewiduje dokonanie ponownego przeglądu i rozszerzenie zakresu dyrektywy Rady 77/576/EWG z dnia 25 lipca 1977 r. w sprawie zbliżania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do umieszczania znaków bezpieczeństwa w miejscu pracy ⁽⁵⁾;

w swojej rezolucji z dnia 21 grudnia 1987 r. w sprawie bezpieczeństwa, higieny i zdrowia w miejscu pracy ⁽⁶⁾, Rada zwróciła uwagę na zamiar Komisji przedstawienia jej w krótkim okresie czasu propozycji dokonania ponownego przeglądu i rozszerzenia wyżej wspomnianej dyrektywy;

dyrektywa 77/576/EWG powinna zostać zastąpiona niniejszą dyrektywą w celu zapewnienia spójności i jasności;

niniejsza dyrektywa jest dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy ⁽⁷⁾; przepisy dyrektywy 89/391/EWG z tego względu mają w pełni zastosowanie do znaków bezpieczeństwa i zdrowia w pracy bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych i/lub przepisów szczególnych zawartych w niniejszej dyrektywie;

istniejące reguły wspólnotowe dotyczą głównie znaków bezpieczeństwa i oznaczania niebezpiecznych przeszkód i miejsc, dlatego też są one ograniczone do określonej liczby typów znaków;

w wyniku tych ograniczeń niektóre niebezpieczeństwa nie są właściwie oznaczone; należy zatem wprowadzić nowe rodzaje znaków, aby umożliwić pracodawcom oraz pracownikom identyfikację i unikanie zagrożeń dla bezpieczeństwa i/lub zdrowia w pracy;

znaki bezpieczeństwa i/lub zdrowia muszą być przewidziane w przypadku, gdy niebezpieczeństwo nie może być odpowiednio zredukowane technicznymi środkami ochrony zbiorowej lub środkami, metodami czy procedurami stosowanymi w organizacji pracy;

wiele różnic między znakami bezpieczeństwa i/lub zdrowia obecnie stosowanymi w Państwach Członkowskich prowadzi do niepewności, co może stać się powszechniejsze wraz ze swobodnym przepływem pracowników w obrębie rynku wewnętrznego;

stosowanie ujednoliconych znaków w pracy z reguły powinno zredukować niebezpieczeństwa, które mogą powstać w wyniku różnic lingwistycznych i kulturowych między pracownikami;

niniejsza dyrektywa stanowi praktyczny wkład w kształtowanie społecznego wymiaru rynku wewnętrznego;

na podstawie decyzji 74/325/EWG ⁽⁸⁾, ostatnio zmienionej Aktem Przystąpienia Hiszpanii i Portugalii, Komisja ma zasięgać opinii Komitetu Doradczego ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy w sprawie sporządzania projektów w niniejszej dziedzinie,

⁽¹⁾ Dz.U. C 53 z 28.2.1991, str. 46 oraz Dz.U. C 279 z 26.10.1991, str. 13.

⁽²⁾ Dz.U. C 240 z 16.9.1991, str. 102 oraz Dz.U. 150 z 15.6.1992.

⁽³⁾ Dz.U. C 159 z 17.6.1991, str. 9.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 28 z 3.2.1988, str. 3.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 229 z 7.9.1977, str. 12. Ostatnio zmieniona przez dyrektywę Komisji 79/640/EWG (Dz.U. L 183 z 19.7.1979, str. 11).

⁽⁶⁾ Dz.U. C 28 z 3.2.1989, str. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 183 z 29.6.1989, str. 1.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 185 z 9.7.1974, str. 15.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

SEKCJA I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Cel

1. Niniejsza dyrektywa, która jest dziewiątą dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG, ustanawia minimalne wymagania dotyczące znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia w miejscu pracy.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do znaków związanych z wprowadzaniem na rynek niebezpiecznych substancji i preparatów, produktów i/lub sprzętu chyba, że przepisy wspólnotowe czynią odpowiednie odniesienia.

3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do znaków używanych do regulowania transportu drogowego, kolejowego, śródlądowego, morskiego i lotniczego.

4. Przepisy dyrektywy 89/391/EWG mają zastosowanie w całości do całego obszaru określonego w ust. 1, bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych i/lub szczególnych przepisów niniejszej dyrektywy.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy:

- a) znaki bezpieczeństwa i/lub zdrowia oznaczają znaki odnoszące się do określonego przedmiotu, działalności lub sytuacji oraz określające informacje lub instrukcje na temat bezpieczeństwa i/lub zdrowia w pracy za pomocą tablicy znaków, barwy, znaku świetlnego lub sygnału akustycznego, komunikatu werbalnego lub sygnału ręcznego, zależnie od okoliczności;
- b) znak zakazu oznacza znak zakazujący zachowań mogących wywołać lub spowodować niebezpieczeństwo;
- c) znak ostrzegawczy oznacza znak ostrzegający przed zagrożeniem lub niebezpieczeństwem;
- d) znak nakazu oznacza znak określający szczególne zachowanie;
- e) znak ewakuacyjny lub pierwszej pomocy oznacza znak informujący o wyjściach ewakuacyjnych lub o urządzeniach ratowniczych bądź pierwszej pomocy;
- f) znak informacyjny oznacza znak podający informacje inne niż określone w lit. b)–e);

- g) tablica znaków oznacza znak podający określoną informację poprzez kombinację kształtu geometrycznego, barw oraz symbolu lub piktogramu, który widoczny jest przy odpowiednio intensywnym oświetleniu;
- h) uzupełniająca tablica znaków oznacza tablicę używaną łącznie z jednym ze znaków opisanych w lit. g), podającej dodatkowe informacje;
- i) barwa bezpieczeństwa oznacza barwę, której przypisane jest określone znaczenie;
- j) symbol lub piktogram oznacza ilustrację przedstawiającą daną sytuację lub określającą szczególne zachowanie, która umieszczona jest na znaku bezpieczeństwa lub podświetlonej powierzchni;
- k) znak świetlny oznacza znak utworzony z materiałów przezroczystych lub półprzezroczystych, podświetlonych od wewnątrz lub z tyłu tak, aby uzyskać wygląd błyszczącej powierzchni;
- l) sygnał akustyczny oznacza zakodowany sygnał dźwiękowy, który jest uwalniany i transmitowany przez urządzenie skonstruowane do tego celu bez użycia ludzkiego lub sztucznego głosu;
- m) komunikat werbalny oznacza z góry ustalony komunikat słowny wypowiedzany głosem człowieka lub sztucznym;
- n) sygnał ręczny to ruch i/lub układ rąk i/lub dłoni, który w zakodowanej formie kieruje osobami wykonującymi czynności mogące stanowić ryzyko lub niebezpieczeństwo dla pracowników.

SEKCJA II

OBOWIĄZKI PRACODAWCÓW

Artykuł 3

Ogólne zasady

1. Pracodawcy zapewniają znaki bezpieczeństwa i/lub zdrowia ustanowione w niniejszej dyrektywie w przypadku, gdy nie można uniknąć lub odpowiednio zmniejszyć niebezpieczeństw technikami lub środkami ochrony zbiorowej bądź środkami, metodami lub procedurami stosowanymi w organizacji pracy albo też zapewniają, że takie znaki znajdują się w odpowiednim miejscu.

Pracodawcy biorą pod uwagę każdą ocenę ryzyka dokonaną zgodnie z art. 6 ust. 3 lit. a) dyrektywy 89/391/EWG.

2. Bez uszczerbku dla przepisów załącznika V, znaki używane w transporcie drogowym, kolejowym, śródlądowym, morskim

i lotniczym instaluje się tam, gdzie jest to właściwe dla takich rodzajów transportu, wewnątrz przedsiębiorstw i/lub spółek.

Artykuł 4

Znaki bezpieczeństwa i/lub zdrowia używane po raz pierwszy

Bez uszczerbku dla art. 6, znak bezpieczeństwa i/lub zdrowia, stosowany po raz pierwszy w pracy w dacie lub po dacie określonej w art. 11 ust. 1 akapit pierwszy musi spełniać minimalne wymagania ustalone w załącznikach I–IX.

Artykuł 5

Znaki bezpieczeństwa i/lub zdrowia już stosowane

Bez uszczerbku dla art. 6 znak bezpieczeństwa i/lub zdrowia już stosowany w pracy przed datą określoną w art. 11 ust. 1 akapit pierwszy musi spełniać minimalne wymagania określone w załącznikach I–IX w terminie nie dłuższym niż osiemnaście miesięcy od tej daty.

Artykuł 6

Wyłączenia

1. Państwa Członkowskie, biorąc pod uwagę rodzaje działalności i/lub rozmiary danego przedsiębiorstwa, mogą określić kategorie przedsiębiorstw uprawnionych do całkowitej, częściowej lub czasowej zmiany znaków świetlnych i/lub sygnałów akustycznych przewidzianych w niniejszej dyrektywie na środki alternatywne zapewniające ten sam poziom ochrony.

2. Państwa Członkowskie, po konsultacji z partnerami społecznymi, mogą odstąpić od stosowania załącznika VIII sekcji 2 i/lub załącznika IX sekcji 3 o ile ustanowienie środków alternatywnych gwarantuje ten sam poziom ochrony.

3. Państwa Członkowskie, zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką, zasięgają opinii organizacji pracodawców i pracowników przy wykonywaniu ust. 1.

Artykuł 7

Informacje i instrukcje dla pracowników

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 10 dyrektywy 89/391/EWG pracownicy i/lub ich przedstawiciele informowani są o wszystkich środkach, które mają zostać podjęte, dotyczących znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia stosowanych w miejscu pracy.

2. Bez uszczerbku dla przepisów art. 12 dyrektywy 89/391/EWG pracownicy muszą otrzymać stosowne instrukcje, w szczególności w formie szczególnych wskazań dotyczących znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia stosowanych w pracy.

Instrukcje, określone w akapicie pierwszym, obejmują w szczególności znaczenie znaków zawierających słowa oraz ogólne i szczególne zachowanie, jakie ma zostać przyjęte.

Artykuł 8

Konsultacje z pracownikami i udział pracowników

Konsultacje z pracownikami oraz udział ich i/lub ich przedstawicieli w sprawach z zakresu niniejszej dyrektywy, łącznie z załącznikami I–IX, odbywają się zgodnie z art. 11 dyrektywy 89/391/EWG.

SEKCJA III

PRZEPISY RÓŻNE

Artykuł 9

Dostosowanie załączników

Dostosowania natury technicznej załączników I–IX przyjmuje się zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 17 dyrektywy 89/391/EWG, w świetle:

- przyjęcia dyrektyw w sprawie technicznej harmonizacji i standaryzacji dotyczącej projektowania i wytwarzania znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia oraz urządzeń w pracy,
- postępu technicznego, zmian w międzynarodowych zasadach lub specyfikacjach i rozwoju wiedzy w obszarze znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia w pracy.

Artykuł 10

1. Dyrektywa 77/576/EWG traci moc z dniem określonym w art. 11 ust. 1 akapit pierwszy.

Jednakże w przypadkach określonych w art. 5, niniejsza dyrektywa ma nadal zastosowanie przez maksymalny okres osiemnastu miesięcy od podanej daty.

2. Wszelkie odniesienia do uchylonej dyrektywy zastępuje się odniesieniami do odpowiednich przepisów niniejszej dyrektywy.

*Artykuł 11***Przepisy końcowe**

1. Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne wymagane do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 24 czerwca 1994 r.

Niezwłocznie informują o tym Komisję.

2. Wymienione środki zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie

3. Państwa Członkowskie przekazują Komisji treść swoich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych przyjętych lub tych, które zostaną przyjęte w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

4. Państwa Członkowskie co pięć lat przedstawiają Komisji sprawozdanie na temat praktycznego wykonania przepisów niniejszej dyrektywy wskazujące opinie pracodawców i pracowników.

Komisja informuje o tym Parlament Europejski, Radę, Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy.

5. Komisja, uwzględniając ust. 1–4, przedkłada okresowo Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie z wykonania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 12

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 24 czerwca 1992 r.

W imieniu Rady

José da SILVA PENEDA

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

**OGÓLNE MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZNAKÓW BEZPIECZEŃSTWA I/LUB ZDROWIA
W MIEJSCU PRACY****1. Uwagi wstępne**

- 1.1. W przypadku gdy znaki bezpieczeństwa i/lub zdrowia są wymagane, zgodnie z ogólną zasadą przedstawioną w art. 3 niniejszej dyrektywy, muszą one odpowiadać szczególnym wymaganiom z załączników II–IX.
- 1.2. Niniejszy załącznik przedstawia wspomniane wymagania, opisuje różne sposoby zastosowania znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia oraz podaje ogólne zasady zamiany i łączenia znaków.
- 1.3. Znaki zdrowia i/lub bezpieczeństwa muszą być stosowane tylko do przekazywania komunikatów i informacji określonych w niniejszej dyrektywie.

2. Rodzaje znaków**2.1. Znaki stałe**

- 2.1.1. Stałe tablice znaków muszą być stosowane w przypadku znaków dotyczących zakazu, ostrzeżenia, wymagań obowiązkowych oraz umiejscowienia i wskazania drogi do wyjść ewakuacyjnych, a także urządzeń pierwszej pomocy.

Tablice znaków i/lub barwa bezpieczeństwa muszą być stosowane do oznaczenia na stałe umiejscowienia i wskazania sprzętu przeciwpożarowego.

- 2.1.2. Tablice informacyjne na pojemnikach i rurach muszą być umiejscowione w sposób ustanowiony w załączniku III.
- 2.1.3. Miejsca, w których istnieje ryzyko upadku lub kolizji z przeszkodami, muszą być na stałe oznaczone barwą bezpieczeństwa i/lub znakiem.
- 2.1.4. Trasy ruchu muszą być na stałe oznaczone barwą bezpieczeństwa.

2.2. Znaki rzadko występujące

- 2.2.1. Znaki świetlne, sygnały akustyczne i/lub werbalne komunikaty muszą być stosowane, w przypadku gdy wymaga tego dana sytuacja, uwzględniając możliwości zamiany i łączenia znaków wymienionych w sekcji 3, w celu zasygnalizowania niebezpieczeństwa, wezwania osób do podjęcia szczególnego działania i do ewakuacji osób w razie wypadku.
- 2.2.2. Sygnały ręczne i/lub komunikaty werbalne muszą być zastosowane w przypadku gdy wymaga tego dana sytuacja, w celu pokierowania ludźmi wykonującymi ryzykowne lub niebezpieczne czynności.

3. Zamiana i łączenie znaków

- 3.1. Każdy z poniższych środków może być zastosowany pod warunkiem, że będzie jednakowo skuteczny:
 - barwa bezpieczeństwa lub tablica informacyjna do oznaczenia miejsca, w przypadku gdy istnieje przeszkoda lub uskok,
 - znaki świetlne, sygnały akustyczne lub komunikat werbalny,
 - sygnały ręczne lub komunikat werbalny.
- 3.2. Niektóre rodzaje znaków można stosować łącznie:
 - znaki świetlne i sygnały akustyczne,
 - znaki świetlne i komunikat werbalny,
 - sygnały ręczne i komunikat werbalny.
4. Instrukcje podane w poniższej tabeli mają zastosowanie do wszystkich znaków zawierających barwę bezpieczeństwa:

Barwa	Znaczenie lub cel	Instrukcja i informacja
Czerwona	Znak zakazu	Niebezpieczne zachowanie
	Alarm o niebezpieczeństwie	Zatrzymanie, zamknięcie, urządzenia wyłączające w razie wypadku Ewakuacja
	Urządzenia przeciwpożarowe	Identyfikacja i umiejscowienie
Żółta lub bursztynowa	Znak ostrzegawczy	Uwaga, zachowaj ostrożność Przeprowadź kontrolę
Niebieska	Znaki nakazu	Określone zachowanie lub działanie Załącz środki ochrony indywidualnej
Zielona	Wyjście ewakuacyjne, znak pierwszej pomocy	Drzwi, wyjścia, drogi, sprzęt, urządzenia
	Nie ma niebezpieczeństwa	Powrót do normalnych warunków

5. Skuteczność znaku nie może być zakłócona przez:
 - 5.1. obecność innego źródła emisji tego samego typu, gdyż może to utrudniać widzialność lub słyszalność i dlatego w szczególności,
 - 5.1.1. należy unikać umieszczania zbyt wielu znaków zbyt blisko siebie;
 - 5.1.2. nie należy używać jednocześnie dwóch znaków świetlnych, które łatwo pomylić;
 - 5.1.3. znak świetlny nie może znajdować się w pobliżu innego, podobnego, świecącego źródła;
 - 5.1.4. nie powinno się używać jednocześnie dwóch sygnałów akustycznych;
 - 5.1.5. sygnał akustyczny nie może być zastosowany jeżeli w otoczeniu poziom hałasu jest zbyt wysoki;
 - 5.2. słaby projekt, niewystarczająca liczba, nieodpowiednie umiejscowienie oraz słaby stan naprawy lub nieprawidłowe funkcjonowanie znaków lub urządzeń sygnalizujących.
6. Zależnie od wymagań, znaki i urządzenia sygnalizujące muszą być czyszczone, konserwowane, sprawdzane, naprawiane i w miarę potrzeb wymieniane w regularnych odstępach czasu tak, aby zapewnić zachowanie ich rzeczywistej jakości i/lub funkcjonalności.
7. Liczba i umiejscowienie znaków oraz urządzeń sygnalizujących, które mają być zainstalowane, będzie zależać od zakresu zagrożenia lub niebezpieczeństwa lub strefy nimi objętej.
8. Znaki wymagające zasilania muszą mieć zagwarantowane zasilanie awaryjne w razie przerwy w dostawie energii, jeżeli przez to zagrożenie zostanie wyeliminowane.
9. Uruchomienie znaku świetlnego i/lub sygnału akustycznego wskazuje, kiedy należy rozpocząć wymagane działanie. Znak lub sygnał musi być aktywowany tak długo, jak wymaga tego działanie.
Znaki świetlne i sygnały akustyczne muszą być ponownie uruchomione niezwłocznie po użyciu.
10. Znaki świetlne i sygnały akustyczne muszą być sprawdzane w odpowiednio częstych odstępach czasu, aby upewnić się czy działają poprawnie i że są skuteczne zanim zostaną użyte.
11. Jeśli słuch lub wzrok danych pracowników jest osłabiony, włącznie z osłabieniem przez noszenie środków ochrony indywidualnej, należy podjąć środki celem zastąpienia uzupełnienia odpowiednich znaków.
12. Tereny, pomieszczenia lub ogrodzony teren używany do składowania znaczących ilości substancji niebezpiecznych lub preparatów muszą być oznaczone odpowiednim znakiem ostrzegawczym, zgodnie z sekcją 3.2. załącznika II lub oznaczone jak przewidziano w sekcji 1 załącznika III, jeżeli etykietowanie poszczególnych opakowań lub pojemników nie jest odpowiednie dla tego celu.

ZAŁĄCZNIK II

MINIMALNE OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE TABLIC INFORMACYJNYCH

1. Cechy charakterystyczne

- 1.1. Kształt i barwy tablic wymienione są w sekcji 3, zgodnie z ich określonym celem (znaki wskazujące zakaz, ostrzeżenie, nakaz, wyjścia ewakuacyjne, nagły wypadek lub sprzęt przeciwpożarowy).
- 1.2. Piktogramy muszą być możliwie najprostsze i powinny zawierać tylko niezbędne szczegóły.
- 1.3. Stosowane piktogramy mogą nieznacznie różnić się lub być bardziej szczegółowe od tych przedstawionych w sekcji 3, pod warunkiem, że przekazują to samo znaczenie i że żadne różnice czy dostosowania nie czynią znaczenia niejasnym.
- 1.4. Znaki mają być wykonane z materiałów odpornych na wstrząsy i warunki pogodowe, odpowiednich do otaczającego środowiska naturalnego.
- 1.5. Wymiary oraz kolorymetryczne i fotometryczne właściwości tablic informacyjnych muszą być takie, aby zapewnić ich łatwe spostrzeganie i zrozumienie.

2. Warunki stosowania

- 2.1. Tablice informacyjne co do zasady mają być instalowane na odpowiedniej wysokości i w miejscu właściwym dla linii wzroku, uwzględniając występowanie jakichkolwiek przeszkód, zarówno przy wejściu na teren w przypadku ogólnego zagrożenia jak i w najbliższym otoczeniu określonego zagrożenia bądź przedmiotu oraz w miejscu dobrze oświetlonym, łatwo dostępnym i widocznym.

Bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy 89/654/EWG wszędzie tam, gdzie poziom naturalnego oświetlenia jest niski, powinno się używać barw fosforyzujących, materiałów odbijających światło lub sztucznego oświetlenia.

- 2.2. Tablica informacyjna musi zostać usunięta, gdy sytuacja której dotyczy, przestanie istnieć.

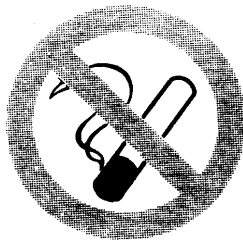
3. Stosowane znaki

3.1. Znaki zakazu

Cechy charakterystyczne:

- okrągły kształt
- czarny piktogram na białym tle z czerwonym obramowaniem i ukośnym pasem (czerwona część ma pokrywać, co najmniej 35 % powierzchni znaku).

Stosowane znaki

Zakaz palenia

Palenie i otwarty ogień
zabronione

Pieszym wstęp
wzbroniony

Nie gasić wodą

Niezdalna do picia

Osobom
nieupoważnionym wstęp
wzbronionyZakaz wjazdu pojazdów
przemysłowych

Nie dotykać

3.2. Znaki ostrzegawcze

Cechy charakterystyczne:

- trójkątny kształt
- czarny piktogram na żółtym tle z czarnym obramowaniem (część żółta ma pokrywać co najmniej 50 % powierzchni znaku).

Substancja łatwopalna lub
wysoka temperatura ⁽¹⁾

Substancja wybuchowa

Substancja toksyczna

Substancja
promieniotwórcza

Substancja żrąca

Ciężki ładunek na górze

⁽¹⁾ Wobec braku specjalnego znaku oznaczającego wysoką temperaturę.

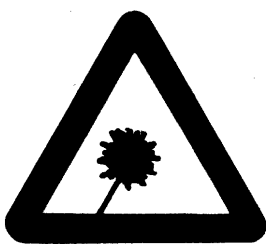
Pojazdy przemysłowe

Niebezpieczeństwo: wysokie napięcie

Ogólne niebezpieczeństwo

Wiązka laserowa

Materiał utleniający

Promieniowanie niejonizujące

Silne pole magnetyczne

Przeszkody

Niebezpieczeństwo upadku

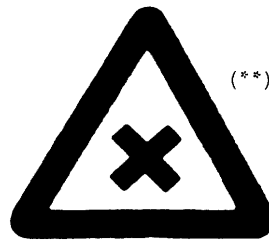

(*)

Ryzyko biologiczne

Niska temperatura

(**)

Substancja szkodliwa lub drażniąca

3.3. Znaki nakazu

Cechy charakterystyczne:

- okrągły kształt
- biały piktogram na niebieskim tle (część niebieska ma pokrywać, co najmniej 50 % powierzchni znaku).

(*) Piktogram ustanowiony przez dyrektywę Rady 90/679/EWG z dnia 26 listopada 1990 r. w celu ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na czynniki biologiczne w miejscu pracy (siódma szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG). Dz.U. L 374 z 31.12.1990, str. 1.

(**) Tło tego znaku może być wyjątkowo bursztynowe, jeśli uzasadnione, w celu odróżnienia od podobnego drogowego znaku bezpieczeństwa.

Nakaz stosowania ochrony oczu

Nakaz noszenia kasku ochronnego

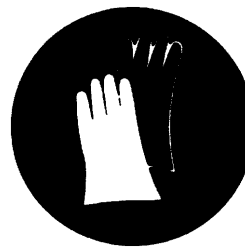
Nakaz stosowania ochrony słuchu

Nakaz stosowania sprzętu do ochrony dróg oddechowych

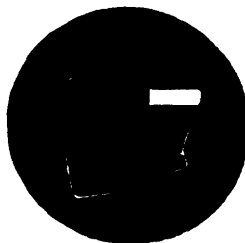
Nakaz noszenia obuwia ochronnego

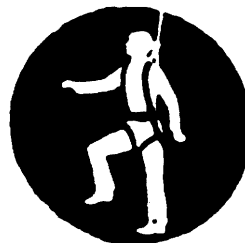
Nakaz noszenia rękawic ochronnych

Nakaz noszenia kombinezону ochronnego

Nakaz stosowania ochrony twarzy

Nakaz noszenia szelek bezpieczeństwa

Nakaz ruchu pieszych wyznaczoną drogą

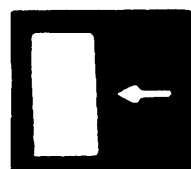
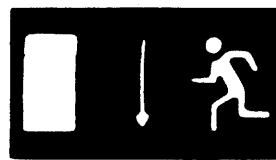
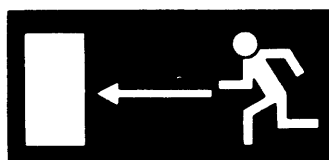

Ogólny znak nakazu (któremu w razie potrzeby może towarzyszyć inny znak)

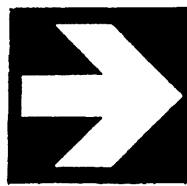
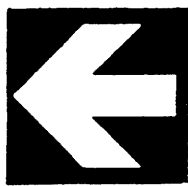
3.4. Znaki wyjścia ewakuacyjnego lub pierwszej pomocy

Cechy charakterystyczne:

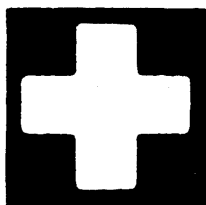
- biały piktogram na kształt prostokątny lub kwadratowy
- zielonym tle (zielona część ma pokrywać co najmniej 50 % powierzchni znaku).

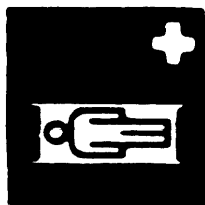
Wyjście awaryjne/droga ewakuacji

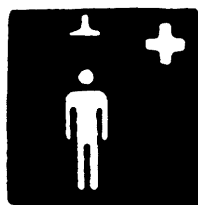
Kierunek ruchu (dodatkowy znak informacyjny)

Punkt pierwszej pomocy

Nosze

Prysznic bezpieczeństwa

Przemywanie oczu

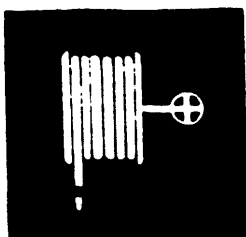

Telefon alarmowy do wzywania pierwszej pomocy i ewakuacji

3.5. Znaki przeciwpożarowe

Cechy charakterystyczne:

- prostokątny lub kwadratowy kształt
- biały piktogram na czerwonym tle (czerwona część ma pokrywać, co najmniej 50 % powierzchni znaku).

Hydrant pożarowy

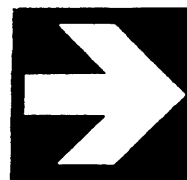
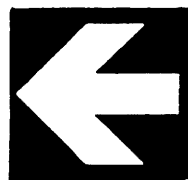
Drabina

Gaśnica

Telefon w razie pożaru

Kierunek ruchu (dodatkowy znak informacyjny)

ZAŁĄCZNIK III

MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZNAKÓW NA POJEMNIKACH I RURACH

1. Zbiorniki używane w pracy z użyciem niebezpiecznych substancji lub preparatów, zdefiniowane w dyrektywie 67/548/EWG ⁽¹⁾ i 88/379/EWG ⁽²⁾ oraz pojemniki stosowane do magazynowania niebezpiecznych substancji czy preparatów, a także widoczne rury zawierające lub transportujące niebezpieczne substancje i preparaty muszą być etykietowane (piktogramem lub symbolem na kolorowym tle) zgodnie z tymi dyrektywami.

Ustęp 1 nie ma zastosowania do pojemników używanych w miejscu pracy w krótkich okresach czasu ani do pojemników, których zawartość często się zmienia pod warunkiem, że podjęto alternatywne, odpowiednie środki, w szczególności szkolenia i/lub informowanie, które gwarantują taki sam poziom ochrony.

Etykiety określone w ust. 1 mogą być:

- zastąpione znakami ostrzegawczymi przewidzianymi w załączniku II, przy użyciu tych samych piktogramów lub symboli,
 - uzupełnione dodatkową informacją, taką jak nazwa i/lub wzór niebezpiecznej substancji lub preparatu oraz szczegółami na temat zagrożenia,
 - podczas transportu pojemników w miejscu pracy, uzupełnione lub zastąpione znakami mającymi zastosowanie w całej Wspólnocie do transportu niebezpiecznych substancji lub preparatów.
2. Znaki muszą być umieszczone jak następuje:
 - na widocznej stronie (stronach),
 - w formie sztywnej, samoprzylepnej lub namalowanej.
 3. W odpowiednim przypadku znaki określone w sekcji 1 niniejszego załącznika muszą posiadać cechy charakterystyczne zdefiniowane w sekcji 1.4. załącznika II oraz muszą spełniać warunki stosowania tablic informacyjnych ustanowione w sekcji 2 załącznika II.
 4. Bez uszczerbku dla sekcji 1, 2 i 3 etykiety umieszczone na rurach muszą być rozmieszczone widocznie w pobliżu najbardziej niebezpiecznych miejsc, takich jak zawory i łączenia, w rozsądnych odstępach.
 5. Tereny, pomieszczenia lub odgródzone tereny używane do magazynowania znaczących ilości niebezpiecznych substancji lub preparatów, muszą być oznaczone za pomocą odpowiedniego znaku ostrzegawczego wybranego z sekcji 3.2 załącznika II lub oznaczone zgodnie z wytycznymi przewidzianymi w sekcji I załącznika III, jeżeli etykietowanie poszczególnych opakowań lub pojemników nie jest odpowiednie w tym celu, biorąc pod uwagę załącznik II pkt 1.5 w odniesieniu do rozmiarów.

Magazyny dużych ilości niebezpiecznych substancji lub preparatów mogą być oznaczone znakiem ostrzegawczym dotyczącym ogólnego niebezpieczeństwa.

Znaki lub etykiety określone powyżej muszą być właściwie umieszczone, w pobliżu powierzchni składowania lub na drzwiach prowadzących do pomieszczenia składowania.

⁽¹⁾ Dz.U. L 196 z 16.8.1967, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. 187 z 16.7.1988, str. 14.

ZAŁĄCZNIK IV

MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE IDENTYFIKACJI I UMIEJSCOWIENIA SPRZĘTU PRZECIWPOŻAROWEGO**1. Uwaga wstępna**

Niniejszy załącznik ma zastosowanie do sprzętu używanego wyłącznie do celów przeciwpożarowych.

2. Sprzęt przeciwpożarowy musi być identyfikowany przez zastosowanie określonej barwy sprzętu oraz umieszczenie tablicy informacyjnej dotyczącej umiejscowienia i/lub poprzez zastosowanie określonej barwy w miejscach, w których taki sprzęt jest przechowywany lub punktów dostępu do nich.
 3. Barwą identyfikacyjną takiego sprzętu jest czerwień.
Czerwona powierzchnia musi być wystarczająco duża, aby umożliwić łatwą identyfikację sprzętu.
 4. Tablice informacyjne przewidziane w sekcji 3.5 załącznika II muszą być zastosowane do oznaczenia umiejscowienia takiego sprzętu.
-

ZAŁĄCZNIK V

**MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZNAKÓW STOSOWANYCH DLA PRZESZKÓD,
NIEBEZPIECZNYCH MIEJSC I DO OZNACZANIA TRAS RUCHU****1. Znaki dotyczące przeszkód i niebezpiecznych miejsc**

- 1.1. Miejsca, w których istnieje ryzyko kolizji z przeszkodami, upadku lub spadania przedmiotów, powinny być oznakowane występującymi na przemian pasami żółtymi i czarnymi lub czerwonymi i białymi na terenach zabudowanych w przedsiębiorstwach, do których pracownicy mają dostęp podczas pracy.
- 1.2. Wymiary oznaczeń muszą być współmierne i proporcjonalne do rozmiaru przeszkody lub niebezpiecznego miejsca, o których mowa.
- 1.3. Żółto-czarne lub czerwono-białe pasy muszą być pod kątem około 45 % i mniej więcej tych samych wymiarów.
- 1.4. Przykład:

2. Oznaczanie tras ruchu

- 2.1. W przypadku, gdy zastosowanie i wyposażenie pomieszczeń wymaga tego dla ochrony pracowników, trasy ruchu pojazdów muszą być jasno określone za pomocą ciągłych pasów o wyraźnie widocznej barwie, najlepiej białej lub żółtej, biorąc pod uwagę kolor podłoża.
- 2.2. Pasy muszą być tak rozmieszczone, aby wskazywały niezbędną, bezpieczną odległość między pojazdami i jakimkolwiek przedmiotem, który może znajdować się w pobliżu oraz między pieszymi i pojazdami.
- 2.3. Stałe trasy ruchu w obszarze zabudowanym znajdujące się na dworze powinny być (jeśli to jest wykonalne) podobnie oznaczone, chyba że są otoczone odpowiednimi barierami lub chodnikami.

ZAŁĄCZNIK VI

MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZNAKÓW ŚWIETLNYCH**1. Cechy charakterystyczne**

- 1.1. Światło emitowane przez znak musi wytwarzać wyraźny kontrast, który jest odpowiedni dla jego otoczenia, zgodnie z zamierzonymi warunkami stosowania znaku, ale bez wytwarzania zbyt silnego światła lub słabej widoczności spowodowanej niedostatecznym światłem.
- 1.2. Powierzchnia świecąca emitująca znak może mieć tylko jedną barwę lub zawierać piktogram na określonym tle.
- 1.3. Pojedyncza barwa musi być zgodna z tabelą barw i ich znaczeniem, które są wymienione w sekcji 4 załącznika I.
- 1.4. Podobnie, gdy znak zawiera piktogram, ten drugi musi być zgodny ze wszystkimi przepisami wymienionymi w załączniku II.

2. Szczególne zasady dotyczące stosowania

- 2.1. W przypadku, gdy urządzenie może emitować zarówno ciągły, jak i przerywany znak, znak przerywany powinien być stosowany do wskazywania większego poziomu niebezpieczeństwa lub pilniejszej potrzeby wymaganej/nakazanej interwencji czy akcji, niż to wskazuje znak ciągły.

Długość każdego błysku i częstotliwość migania przerywanego znaku świetlnego musi być taka, aby:

- zapewniała właściwe pojmowanie przekazywanych informacji, i
- zapobiegała jakimkolwiek pomyłkom z innymi znakami świetlnymi lub z ciągłym znakiem świetlnym.

- 2.2. Jeśli błyskający znak stosowany jest zamiast lub razem ze znakiem akustycznym, muszą być zastosowane identyczne kody.
 - 2.3. W przypadku poważnego niebezpieczeństwa, urządzenia do emitowania znaków błyskających muszą znajdować się pod specjalnym nadzorem lub być zsynchronizowane z lampą pomocniczą.
-

ZAŁĄCZNIK VII

MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZNAKÓW AKUSTYCZNYCH**1. Cechy charakterystyczne**

1.1. Znaki akustyczne muszą:

- a) mieć poziom głośności znacznie wyższy niż poziom hałasu otoczenia tak, aby były słyszalne, nie będąc przesadnymi czy bolesnymi;
- b) być łatwo rozpoznawalne, szczególnie pod względem długości pulsu i przerw między pulsami lub ich grupami oraz muszą być wyraźnie odróżniane od innych znaków akustycznych i poziomu hałasu otoczenia.

1.2. Jeśli urządzenie może emitować sygnały akustyczne o zmiennej i stałej częstotliwości, zmienna częstotliwość powinna być użyta do wskazywania większego poziomu niebezpieczeństwa lub pilniejszej potrzeby wymaganej/prowadzonej interwencji czy akcji w stosunku do stałej częstotliwości.

2. Kod

Sygnal wzywający do ewakuacji musi być ciągły.

ZAŁĄCZNIK VIII

MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE KOMUNIKATÓW WERBALNYCH

1. Cechy charakterystyczne

- 1.1. Komunikat werbalny między osobą przemawiającą lub urządzeniem emitującym, a jednym lub większą liczbą słuchaczy ma przyjmować formę (czasami zakodowaną) krótkich tekstów, zwrotów, grup słów i/lub pojedynczych słów.
- 1.2. Wypowiedziane informacje mają być tak krótkie, proste i jasne, jak tylko to możliwe; werbalne umiejętności osoby mówiącej i zdolności słuchowe słuchacza(-y) muszą być takie, aby zapewniały niezawodną komunikację werbalną.
- 1.3. Komunikat werbalny jest bezpośredni (za pomocą głosu ludzkiego) lub pośredni (za pomocą głosu ludzkiego lub sztucznego emitowanego przez jakiegokolwiek stosowne urządzenie).

2. Szczególne zasady dotyczące stosowania

- 2.1. Osoby zaangażowane muszą dobrze znać używany język, aby prawidłowo wypowiedzieć i zrozumieć wypowiedzianą wiadomość i w konsekwencji zachowywać się w sposób właściwy w stosunku do zdrowia i/lub bezpieczeństwa.
- 2.2. Jeśli komunikat werbalny używany jest zamiast lub razem z gestami, należy użyć takich wyrazów zakodowanych, jak:

— start		aby wskazać początek komendy
— stop		aby przerwać lub zakończyć ruch
— koniec		aby zatrzymać działanie
— podnieść		aby podnieść ładunek do góry
— opuścić		aby opuścić ładunek
— do przodu	}	aby skoordynować z odpowiednimi sygnałami ręcznymi
— do tyłu		
— w prawo		
— w lewo		
— niebezpieczeństwo		zatrzymanie się w nagłym przypadku
— szybko		przyspieszenie ruchu z powodów bezpieczeństwa

ZAŁĄCZNIK IX

MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE SYGNAŁÓW RĘCZNYCH**1. Cechy**

Sygnaly ręczne muszą być dokładne, proste, wyraziste, łatwe do wykonania i zrozumienia oraz wyraźnie odróżniające się od innych takich sygnałów.

Kiedy używane obie są ręce jednocześnie, muszą one być poruszane symetrycznie i sygnalizować tylko jeden znak.

Jeśli stosowane sygnały spełniają podane wyżej wymagania, mogą nieznacznie różnić się lub być bardziej szczegółowe niż te, które podano w sekcji 3; jednakże muszą one mieć jednakowe znaczenie i być tak samo zrozumiałe.

2. Szczególne zasady dotyczące stosowania

- 2.1. Osoba dająca sygnały, zwana dalej „sygnalizującym”, będzie wykonywała ruchy rąk/dłoni, przekazując instrukcje manewrowe osobie odbierającej znaki, zwanej dalej (wykonującym).
- 2.2. Sygnalizujący musi mieć możliwość wzrokowego monitorowania wszystkich manewrów, co nie może jednak powodować jego zagrożenia.
- 2.3. Obowiązki sygnalizującego muszą obejmować wyłącznie kierowanie manewrami i zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom znajdującym się w pobliżu.
- 2.4. Jeśli warunki opisane w pkt. 2.2 nie są spełnione, należy wykorzystać jednego lub więcej dodatkowych sygnalizujących.
- 2.5. Wykonujący musi przerwać prowadzone manewry w celu zażądania nowych instrukcji, kiedy nie jest on w stanie wykonać poleceń, które otrzymał z niezbędną gwarancją bezpieczeństwa.

2.6. Akcesoria:

Wykonujący musi bez trudu rozpoznać sygnalizującego.

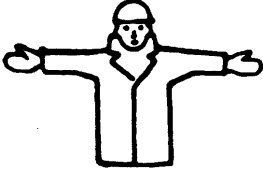

Sygnalizujący ma mieć na sobie jeden lub więcej właściwych elementów rozpoznawczych, takich jak: kamizelka, kask, rękawy, opaski, trzymane drążki.

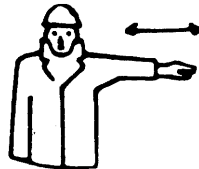

Elementy rozpoznawcze mają mieć żywe, najlepiej jednakowe kolory i muszą być do wyłącznego użytku sygnalizującego.

3. Stosowane sygnały kodowe

Uwaga wstępna:

Poniższy zestaw sygnałów kodowych pozostaje bez uszczerbku dla innych kodów mających zastosowanie na poziomie Wspólnoty, używanych do tych samych manewrów w niektórych sektorach:

Znaczenie	Opis	Ilustracja
A. Sygnały ogólne		
START Uwaga Początek komend	obie ręce rozłożone poziomo, otwarte dłonie do przodu	
STOP Przerwanie Koniec ruchu	prawa ręka podniesiona do góry z wnętrzem dłoni skierowanym do przodu	
KONIEC operacji	obie ręce złączone na wysokości klatki piersiowej	
B. Ruchy pionowe		
PODNOSZENIE	prawa ręka uniesiona do góry otwartą dłonią do przodu, wyko- nująca powolne ruchy obrotowe	
OPUSZCZANIE	prawa ręka opuszczona w dół otwartą dłonią do wewnątrz, wykonująca powolne ruchy obro- towe	
ODLEGŁOŚĆ PIONOWA	ręce wskazują konkretną odległość	

Znaczenie	Opis	Ilustracja
C. Ruchy poziome		
RUCH DO PRZODU	obie ręce zgięte z dłońmi do góry, przedramiona wykonują powolne ruchy w stronę ciała	
RUCH DO TYŁU	obie ręce zgięte z dłońmi skierowanymi do dołu, przedramiona wykonują powolne ruchy w kierunku od ciała	
NA PRAWO od sygnalizującego	prawa ręka wyciągnięta mniej więcej poziomo z otwartą dłonią zwróconą w dół i wykonująca powolne ruchy w prawą stronę	
NA LEWO od sygnalizującego	lewa ręka wyciągnięta mniej więcej poziomo z otwartą dłonią zwróconą w dół i wykonująca powolne ruchy w lewą stronę	
ODLEGŁOŚĆ POZIOMA	ręce wskazują konkretną odległość	

Znaczenie	Opis	Ilustracja
D. Niebezpieczeństwo		
NIEBEZPIECZEŃSTWO Awaryjne zatrzymanie	obie ręce wzniesione do góry z otwartymi dłońmi do przodu	 A black and white line drawing of a person wearing a hard hat and a jacket, with both arms raised straight up, palms facing forward.
SZYBKO	wszystkie ruchy szybciej	
WOLNO	wszystkie ruchy wolniej	